

The Journal of Academic Social Science Studies

JASSS

International Journal of Social Science

Doi number: <http://dx.doi.org/10.9761/JASSS1588>

Volume 6 Issue 6, p. 905-914, June 2013

**CUMHURİYET DÖNEMİ TÜRK EĞİTİM SİSTEMİNE
MİLLİYETÇİ BİR BAKIŞ (TÜRK YURDU ÖRNEĞİ, 1968-1990)***
*A NATIONALİST LOOK TO TURKISH EDUCATION SYSTEM IN REPUBLIC
PERIOD (THE EXAMPLE FROM TÜRK YURDU, 1968-1990)*

Yrd. Doç. Dr. Mehmet ÖZMENLİ

Giresun Üniversitesi Eğitim Fakültesi İlköğretim Bölümü Sosyal Bilgiler Öğretmenliği

Özlem ÖZKOÇ

Abstract

There were lots of radical changes in education as well as the other fields in republican era when the was founded new Turkish Republic with the help of revolution. In 1924 the union is provided in education and teaching with tevhidi tedrisat law and in 1928 the alphabet changed to Latin with letter revolution and then lots of revolution which is like reform was brought to the education institutions with opening the national schools. In the republican era when a nation was born again, the conductor of states who were aware of the reality that the development can be achieved by good education basics, tried to be that real by making reforms. Village institutions which were founded in 1940 to improve people's culture and education are the best examples of that. Writers examine foreign language education in particular emphasized the rote learning that leads young people to value, thus cooling them science, understanding, expression and undermine the development of creativity,

* "Uluslararası Türk Kültür Coğrafyasında Eğitim Bilimleri Araştırmaları Sempozyumu", Sinop Üniversitesi, 1-3 Ekim 2012'de gerçekleşen sempozyuma sunulan bildirinin genişletilmiş halidir.

Bu makale Crosscheck sistemi tarafından taranmış ve bu sistem sonuçlarına göre orijinal bir makale olduğu tespit edilmiştir.

preventing the acquisition of a solid professional studies, foreign language learning, but also contained a cursory level is very clearly wrong method exhibit.

Türk Yurdu educational magazine, which was belong to turkish association and was the witness of republican era and before, placed scientific works in education as well as making publishes economical, political and social fields. At this work it is going to be assessed that Türk yurdu educational magazine which is the most important formation of turkish nationalism with examining educational essays which was published in 1968 and 1990 in republican era and making englightenment to this era's education system in respect of nationalism.

Key Words: Türk Yurdu Journal, Education System, Republican Period, The Nationalist thought, Nationalist Perspective.

Öz

Yeni kurulan Türkiye Cumhuriyeti'nin inkılâplar aracılığıyla yapılanmaya gittiği Cumhuriyet Döneminde birçok alanda olduğu gibi eğitim alanında da köklü değişimler olmuştur. 1924 Tevhid-i Tedrisat Kanunu ile eğitim ve öğretimde birlik sağlanmış, 1928'de Harf İnkılâbı ile Latin harflerin kullanımına geçilmiş onun hemen akabinde millet mektepleri açılarak eğitim kurumlarına devrim niteliğinde inkılâplar getirilmiştir. Bir milletin adeta yeniden doğuşunun yaşandığı Cumhuriyet Döneminde, ülke olarak kalkınmanın ancak sağlam eğitim temelleri atılarak sağlanacağını idrakinde olan devlet idarecileri çeşitli reformlar yaparak bunu gerçekleştirmeye çalışmışlardır. Milletin eğitim ve kültür seviyesini artırmak üzere 1940'ta kurulan Köy Enstitüleri 'de bunun en güzel örneğidir. Özellikle incelediğimiz yazarlarımızın üzerinde durduğu yabancı dille eğitimin, en değerli gençlerimizi ezberciliğe yönelten, dolayısıyla onları bilimden soğutan, anlayış, anlatım ve yaratıcılıklarının gelişmesini baltalayan, sağlam meslek bilgileri edinmelerini engelleyen, yabancı dili de üstünkörü bir düzeyde öğrenmelerine ancak yeten çok yanlış bir yöntem olduğunu açık seçik ortaya koymaktadırlar.

Cumhuriyet Dönemi öncesi, Cumhuriyet Dönemi ve sonrasına tanıklık eden Türk Ocakları Derneği'nin dergisi olan Türk Yurdu dergisi, siyasi, sosyal, ekonomik alanda yayınlar yapmasının yanı sıra eğitim alanında da bilimsel çalışmalara yer vermiştir. Bu çalışmamızda Türk milliyetçiliğinin en önemli oluşumlarından biri olan Türk Ocakları'nın yayın organı Türk Yurdu Dergisi'nde Cumhuriyet Döneminde 1968-1990 yılları arasında yayınlanan eğitim makalelerinin değerlendirilmesi yoluyla o dönemin eğitim sistemine ışık tutularak milliyetçi bir bakış açısı altında değerlendirilecektir.

Anahtar Kelimeler: Türk Yurdu Dergisi, Eğitim Sistemi, Cumhuriyet Dönemi, Milliyetçi Düşünce, Milliyetçi Bakış.

Giriş

Kurtuluş Savaşının ardından kurulan Türkiye Cumhuriyeti'ni yeniden onarmak için diğer toplumsal kurumlarda olduğu gibi eğitim kurumlarında da Türk İnkılâbının bir parçası olarak bazı yeniliklere ihtiyaç duyulmuştur. Bu yeniliklerden ilki Öğretimi Birleştirme konusudur. Cumhuriyet kurulduğunda eğitim yönetimi açısından farklılık gösteren birden fazla okul türü bulunmaktaydı. Öğretimdeki bu dağınıklığı ortadan kaldırmak ve öğretimi devletin denetimi altına sokmak için 3 Mart 1924'te Öğretim Birliği Yasası çıkarılmıştır.

Cumhuriyet Döneminde eğitimde yapılması düşünülen yeniliklerden biri olan Eğitimde örgütlenme ile birleştirilen eğitim ve öğretim için yasaya uygun olarak okullar açmak, eğitim ve öğretimi ülke geneline yaymak, Bakanlık ve Taşra eğitim örgütünü güçlü bir yapıya kavuşturmak amaçlanmıştır. Cumhuriyet Döneminde eğitimde yapılan bu yeniliklerin Cumhuriyetle yönetilecek bir ülkenin ilkelerine de uygun olmasına dikkat edilmiştir. Eğitimle ilgili alınan bu kararların ülkenin her tarafına yayılmasına eğitim ve öğretimi halkın her ferdine ulaştırmaya büyük özen gösterilmiştir. Yeni kurulan Türkiye Cumhuriyeti'nin ekonomik anlamda da kalkındırmak için eğitime ihtiyaç duyulmuştur. Cumhuriyet'in ilk on yılındaki hazırlıklardan sonra eğitimi ülkenin kalkınmasına katmanın zamanı gelmiş böylelikle eğitim ekonomik gelişmemiz için gereken insan gücünü yetiştirmede işe koşulmuştur.

Cumhuriyetin ilk yıllarında Eğitim ile ilgili yapılması planlanan inkılâpların temelini oluşturan bu düşünceler Cumhuriyetin ilerleyen yıllarında da devam etmiştir. Türkiye Cumhuriyeti yeni kurulan bir ülke olduğundan ilerleyen yıllar içinde eğitim sisteminde sık sık değişiklikler yapılmış ve bu değişiklikler doğrultusunda Eğitim sistemi farklı yapılara bürünmüştür. Bu çalışmamızda 1970-1990 yılları arasında Türk Yurdu Dergisinde yayınlanan üç eğitim makalesinin değerlendirilmesi yoluyla dönemin milliyetçi düşünürlerinin Türk eğitim sistemine olan bakış açılarını ortaya koymaya çalıştık. Bu kapsamda değerlendirdiğimiz makaleler; 1968 yılının Şubat-Mart sayısında yayınlanan Bedreddin Alogan'ın "Eğitim Politikası ve Dil Meselemiz" adlı makalesi yine 1970 yılının Nisan-Mayıs sayısında yayınlanan Mevlüt Özay'ın "Eğitimde Değiştiremediğimiz Kısır Anlayış" adlı makalesi ve 1988 yılının Şubat-Mart-Nisan sayılarında birbirinin devamı şeklinde yayınlanan Ferruh Müftüoğlu'nun "Tarihi Perspektif İçerisinde Türkiye'nin Maarif Davası ve Dil Meselemiz" adlı makalelerini değerlendirdik.

1. "Eğitim Politikamız ve Dil Meselemiz" – Bedreddin Alogan

Yazar, 1968 yılının Şubat-Mart sayısında yayınlanan "Eğitim Politikası ve Dil Meselemiz" adlı makalesinde politika kelimesini bir sistem bir metot olarak düşündüğümüz takdirde bu kelimenin eğitimle birleşebileceğini ileri sürer. Alogan, Bir ülkenin eğitim politikasının siyasi kuruluşlardaki ekonomik ve doktriner anlayışın

üstünde belli bir sınır içinde gelişmesi gerektiğini ve bu sınırın seviyeli, köklü ve medeniyetçi olmasının eğitim politikasına milli olma vasfının da kazandıracağını belirtir.

Alogan, bir ülkenin uygulanması gereken eğitim politikasını ana hatlarıyla şöyle özetlemektedir: “Milli, Medeni, İnsani.” Bu üç vasfın bir araya getirilmesiyle eğitimde istenen hedefe ulaşılabilmesinin mümkün olduğunu ifade etmiştir. Alogan’ın eğitim politikası ile ilgili makalesinde yer verdiği ifadelerle baktığımızda Atatürk’ün eğitim politikası anlayışı ile örtüştüğünü görmek mümkündür. Atatürk’ün eğitim konusunda, sahip olduğumuz değerlere bağlı kalarak çağdaş medeniyetler seviyesine yükselme ülküsü ve eğitimde bireyi esas alması Alogan’ın milli, medeni ve insani eğitim politikası düşüncesiyle birebir örtüşmektedir.

Yazarın makalesinde dikkat çektiği bir diğer nokta ise eğitim konusunda ortak inanç konusudur. Alogan bununla ilgili olarak makalesinde şu ifadeye yer vermiştir: “Bir milletin müşterek inançlarının hareket noktası eğitim politikasının hareket noktasıdır. Bu hedefe günlük meselelerin dışında sağlam bir mazi temeli üzerinde geleceği ihata eden ciddi çalışmalar sonucu varılabilir.” (Alogan 1968: 36) Alogan bu ifadeleriyle eğitim konusunda milli birlik ve beraberliğe dikkat çekerek sağlıklı bir eğitim sisteminin oluşturulmasının ortak bir eğitim inancıyla mümkün olabileceğine vurgu yapmıştır. Bir ülke içinde dini inancı, hayata bakış açısı, kökeni farklı birçok unsur barındırabilir. Ancak her koşulda ülkede bulunan farklı kesimlerin eğitim konusundaki inançlarının ortak olması gerekmektedir. Bunun için de ülke için oluşturulacak eğitim sisteminin tek bir bakış açısı ile oluşturulmaması gerekmektedir. Bir ülkede Eğitim sisteminin oluşturulmasında farklı bakış açılarının ortak bir payda da buluşması bu açıdan önem taşımaktadır.

Yazar’ın makalesinde dikkat çektiği önemli noktalardan birisi de eğitim çalışmalarında dayanışma konusudur. Alogan, Ülkede yapılacak eğitim çalışmalarının, geliştirilecek eğitim politikalarının sadece Milli Eğitim Bakanlığı’nın yapacağı çalışma ve hazırlıklarla belirlenmemesi gerektiğini ifade eder. Alogan, bu konu ile ilgili olarak; “Eğitim politikasının belirlenmesi sadece Milli Eğitim Bakanlığı’nın sorumluluğuna bırakıldığı takdirde eğitim politikası günlük politika sınırlarını, şahsi görüşlerin sübjektif tesirini aşamaz, aşamamıştır” (Alogan 1968: 36) sözleriyle ifade etmiştir. Yazar bu düşüncesine örnek olarak da o dönemde Türk Dilinin içinde bulunduğu durumu örnek göstermiştir. Dilin içinde bulunduğu karışık ve olumsuz durumundan sorumlu olarak ders kitaplarının ilmi kontrolünü elinde bulunduran Milli Eğitim Bakanlığını birinci derecede sorumlu olarak görmektedir. Dildeki bu yozlaşmanın önüne geçilmediği takdirde de nesiller arasında dil farklılığının ortaya çıkacağını ileri sürmektedir. Alogan’ın bu ifadelerinden anlaşıldığı üzere dönemin eğitim diline yeni girmeye başlayan yabancı sözcüklerden rahatsızlık duyduğu, eğitim dilindeki bu yabancılaşmanın milli birlik ve beraberliği çözmekten endişe ettiği görülmektedir. Türk Dilinde yaşanan bu olumsuzlukların eğitim politikasının belirlenmesinde yaşanmaması için Eğitim ile ilgili yapılacak çalışmalarda Milli Eğitim Bakanlığının yanında çeşitli ilim müesseseleri, eğitime yardımcı gönüllü

kuruluşlar ve halk üzerinde oldukça etkili olan radyo ve yazılı basının işbirliği içinde çalışmaları gerektiğini ancak bu durumda sağlam bir eğitim politikasının ana hatlarının oluşturabileceğini ileri sürmektedir. Alogan, ülkenin eğitim meselesini sadece bir bakanlığın hizmet sahasında görmenin doğru olmadığı üzerinde durmuş ve iyi bir eğitim sistemi oluşturabilmek için farklı bakış açılarına ihtiyaç olduğunu belirtmiştir.

2. “Eğitimde Değiştiremediğimiz Kısır Anlayış” – Mevlüt Özay

Özay’ın 1970 yılının Nisan-Mayıs sayısında Türk Yurdu Dergisinde kaleme aldığı “Eğitimde Değiştiremediğimiz Kısır Anlayış” adlı makalesinde ilk olarak şu ifadelerle yer vermiştir. Özay, Bir milletin eğitim-öğretim çalışmalarındaki uygunluk derecesini anlayabilmek için uzun süreli araştırma ve inceleme yapmaya gerek olmadığını, o milletin çeşitli müesseselerinin işleyişinin gözden geçirilmesinin eğitim kuruluşunun maksada uygun olup olmadığını anlamak için yeterli olduğunu belirtir. Buna gerekçe olarak da Eğitim müessesesi sağlam olan bir milletin bütün kuruluşlarının bir bütün ve ahenk içinde çalışacağını belirtir.

Özay’ın bu ifadelerinden sonra makalede üzerinde büyük hassasiyetle durduğu iki mesele karşımıza çıkmaktadır. Bunlardan ilki Türk’e göre olmayan Eğitim Sistemi, diğeri ise Eğitimde Nitelikli öğretmen eksikliği konularıdır. Özay’a göre, çağın gerektirdiği müesseseleri kuramayışımızın, milletimizi feza çağına ulaştıracak kadroyu yetiştiremeyişimizin nedeni; şartlarımıza, ihtiyaçlarımıza, bünyemize uygun olmayan eğitim ve öğretim yani Türk’e göre olmayan eğitim ve öğretim anlayışımızdan kaynaklanmaktadır. Bu kısır anlayıştan kurtulmadığımız sürece de eğitim de istenen başarının sağlanamayacağını, Türk’e göre eğitim ve öğretim anlayışına erişebildiğimiz gün kalkınma da ve eğitim de en büyük hamleyi yapabileceğimizi ifade eder. Özay, Türk Eğitim sistemindeki aksaklıkların giderilmesi için diğeri milletlerin eğitim sistemlerinden yapılan aktarmaların aşağılık duygusu yönünde yapıldığından milli bünye tarafından kabul edilmediğini, bünyede dengesizlikler yarattığını bunun da eğitimde sorunlara yol açtığını ifade eder. Klasik Avrupa sistemlerinden çıkar ummaktansa Türk’ün hayat felsefesinden hareket ederek köke dönüşün eğitim konusunda tek çare olduğunu savunmaktadır. (Özay 1970: 48) Özay, bu ifadeleriyle eğitim sistemi ilgili olarak; ahlak anlayışı, inancı, zevkleri, ihtiyaçları çok farklı olan milletlerin sistemlerini kendimize uydurmaya çalışmaktansa tamamen Türk’e özgü bir eğitim sistemi oluşturmanın her bakımdan milletimiz için daha uygun olduğunu vurgulamıştır.

Yazarın makalede işlediği diğeri bir konu ise Eğitimde Nitelikli Öğretmen konusudur. Özay, eğitimde plan, program ve metodun önemli olduğunu fakat eğitimde asıl önemli faktörün nitelikli öğretmen olduğunu belirttikten sonra en iyi programın niteliksiz öğretmenin elinde kötü sonuç verebileceğini ifade etmiştir. Bunun

çinde iyi bir eğitim sistemini uygulamak için yeterli sayıda ve nitelikte öğretmen yetiştirmenin şart olduğunu belirtmiştir. Ülkemiz kalkınma çabası içinde olduğundan eğitim sisteminde sıkça değişiklikler olacaktır. Bunun için de yetiştirilecek öğretmenlerin sadece okul zamanın da değil göreve devam ettiği süre içinde de sürekli eğitilip değişen sisteme göre yetiştirilmesi gerektiğini böylece sürekli gelişen ve değişen eğitim sistemine ayak uydurabilir hale gelmelerinin sağlanabileceğini ifade etmiştir.

Özay, devletin öğretmene gereken önem ve özeni göstermediğini diğer kurumlarındaki çalışanlara daha fazla imtiyazlar sağladığını belirterek mutlu bir Türkiye için devletin eğitime, eğitimde öğretmen niteliğine gereken önem ve özeni göstermesi gerektiğini belirtir kısacası ucuz öğretmen politikasından vazgeçerek her bakımdan nitelikli öğretmen yetiştirmeye özen gösterilmesi gerektiğine vurgu yapmıştır. Özay'ın makalesinde yakındığı konulara baktığımızda aradan yarım asırdan fazla zaman geçmesine rağmen günümüzde de öğretmene gereken önemin verilmediğini ve eğitim ve öğretmenlerle ilgili sorunlarla karşılaştığımızı söylemek mümkündür.

3. “Tarihi Perspektif İçerisinde Türkiye'nin Maarif Davası ve Üniversite Meselesi” – Ferruh Müftüoğlu

Çalışmamız kapsamında değerlendirdiğimiz son makale 1988 yılının Mart-Nisan-Mayıs sayılarında birbirinin devamı şeklinde yayınlanan Ferruh Müftüoğlu'nun “Tarihi Perspektif İçerisinde Türkiye'nin Maarif Davası ve Üniversite Meselesi” makalesidir. Müftüoğlu, makalesinin büyük bir kısmında 1950 Öncesi dönemden başlayarak Birinci Özal Hükümetine kadar ülkemizde uygulanan yanlış eğitim politikalarını değerlendirmiştir. Müftüoğlu, bu genel değerlendirmenin ardında doğru eğitim politikası için uygulanması gereken ilkeler üzerinde durmuştur. (Turhan 1954) Yazar, ülkemizde uygulanan yanlış eğitim politikalarının temelinde 18. Asırda başlatılan ve hala canlılığını koruyan ilköğretim seferberliği ile harf inkılâbından bu yana sürüp gelen okuma yazma seferberliklerinin yattığını ileri sürmektedir. Müftüoğlu, bu tezine gerekçe olarak da okuma yazma seferberliğine katılan insanların çoğunun bir gazete başlığını okumak ve kendi isimlerini yazmaktan öte bir şey öğrenemediklerini, ülkenin ücra köşelerinde ve köylerinde gazetenin uğramadığı, posta teşkilatının uzanmadığı yerlerde okuma yazmanın insanların hiçbir işine yaramayacağını, gereksiz olduğunu belirtmiştir.

Müftüoğlu, eğitim sisteminin son aşaması üniversite olan bir ülkenin ilköğretim kademesine gereken özeni göstermediğinden yetişen neslin sağlam temellerle yükseköğretime gelemediğini ifade eder, bu durumda kalkınmamızın önünde engel teşkil etmektedir. Müftüoğlu, okuma yazma bilmeyen çoğunluk ile vakit kaybetmektense var olan nitelikli kesimin eğitilip yetiştirilmesinin ülke için her bakımdan daha faydalı olacağını savunmuştur. Okuma yazma seferberliğinin ülke için emek, zaman kaybından öteye gidemeyeceğini, ülkenin kalkınması için yükseköğretim kurumlarına ve araştırma kanunlarına daha fazla önem ve özen gösterilmesi

gerektiğinin üzerinde durmuştur. Müftüoğlu, 1950 Öncesi dönemin yanlış eğitim politikalarını değerlendirirken; (Topçu 1960,11) devletin okuma yazma seferberliğinden önce yapması gereken işin nitelikli öğretmen yetiştirmek olduğunu belirtmiş ve devletin öğretmen yetiştirme konusunda gereken itinayı göstermediğini ifade etmiştir. Müftüoğlu, ilkokul mezunlarının öğretmenlik yapmasının eleştirerek Özyay'ın da makalesinde önemle durduğu nitelikli öğretmen yetiştirme konusunda devletin bir an önce harekete geçmesi gerektiğine vurgu yapmıştır. 1940 yılında açılan köy enstitülerinden mezun olan öğretmenlerin gittikleri köylerde öğretmenlik mesleğinin yanında birçok işten sorumlu tutulduklarını bu yüzdende öğretmenlerin eğitime gereken zamanı ayıramadıklarını belirtmiştir. Müftüoğlu, 1950 Öncesi dönemde uygulanan eğitim politikalarını sert bir dille eleştirerek peş peşe ilkokul açmak yerine eğitimin kökenine inerek nitelikli öğretmen yetiştirmenin önemini vurgulamıştır. 1950 Öncesi dönemde görülen nitelikli öğretmen sorunu aradan yirmi yıldan fazla zaman geçmesine rağmen Özyay'ın 1970 yılında incelediğimiz makalesinde de bu durumdan yakındığını görmekteyiz.

Müftüoğlu, 1950 Sonrası dönemde uygulanan yanlış eğitim politikası olarak devletin üniversitelere yüklediği misyonu görmektedir. Müftüoğlu'na göre devlet üniversite açarken üniversiteleri diğer eğitim kurumlarından farksız görmüş, üniversitenin sadece eğitim ve öğretimde değil ziraat, sağlık, sanayi ve ticaret konularının hepsinde yani kalkınmada anahtar rol oynadığı göz ardı edilmiştir. Bu dönemde üniversitenin hâkim ve nâzım rolünün kavranmadığını, üniversiteye gerekli önceliğin verilmediğine vurgu yapmıştır. Müftüoğlu, 27 Mayıs Sonrası dönemi değerlendirirken de önceki dönemlerden bir farkı olmadığını devletin ilköğretim seferberliğinde hala ısrar ettiğini ifade etmektedir. Bu dönemde 1963'te yürürlüğe giren Özel Yüksek Okulların Kuruluşuna İzin Veren Kanun'un kabul edilmesiyle niteliksiz birçok öğrencinin yükseköğretimde eğitim gördüğünü, akademisyen sıfatından uzak birçok doçent ve profesörün yetiştiğini ileri sürerek o dönemde çıkarılan kanunun öğretimde kaliteyi düşürmekten ileri gidemediğini belirtmiştir. 1965 Sonrası dönemde de eski eğitim politikalarının küçük değişikliklerle devam ettiğini orta öğretimdeki aksaklıkların giderilmesi teknik ve mesleki eğitime ağırlık verildiğini belirtmiştir. Müftüoğlu, makalenin devamında değerlendirdiği 12 Mart Sonrası Dönem ile 12 Eylül Dönemlerinde de yanlış eğitim politikalarının sürdürüldüğünü Özal Hükümeti Döneminde de bu yanlış politikalara elektronik bir hamle yapılarak bir bakıma okuma yazma seferberliğine çağdaş bir görünüm kazandırıldığını belirtmiştir.

Müftüoğlu, ülkemizde eğitimin sorunu olarak gördüğü yanlış eğitim politikalarını dönem dönem açıkladıktan sonra eğitimde doğru bir eğitim politikası için uygulanması gereken ilkeler üzerinde durmuştur. Doğru eğitim politikalarının uygulanabilmesi için bir an önce uygulanan yanlış eğitim politikalarından vazgeçmek

gerektiğini belirtir. Müftüoğlu doğru eğitim politikası için öncelikli olarak mevcut okulların ıslahının şart olduğunu bunun yanında eğitim ve öğretime yön veren öğretmenlere gerekli önem ve özenin gösterilmesi gerektiğine işaret eder. Müftüoğlu öğretmenlerle ilgili olarak makalesinde şu sözlere yer vermiştir: “Öğretmen insanımızın şahsiyetini yoğuran sanatkâr ve cemiyetimizin mimarıdır. O ne kadar seviyeli olursa insanımız ve cemiyetimiz de o kadar seviyeli olur. Bu sebeple öğretmenlerin maaşları ve itibarları artırılarak verilmeli yükseltilmeli ve öğretmenlik en kabiliyetli ve başarılı gençlerin seçtiği bir meslek haline getirilmelidir.” (Müftüoğlu 1988:11) Böylelikle eğitimde istenen başarı sağlanacaktır. Müftüoğlu, modern araç ve gereçlerin eğitimde öğretmenin ve kitabın yerini almaması gerektiğini öğretim yapılırken birinci kaynağın kitap olmasını önermektedir. Öğretimde televizyon ve videodan yararlanmak mümkün olsa bile özellikle ilk ve orta öğretimde teknolojiyen yararlanmanın gereksiz olduğunu, teknolojinin öğretmen öğrenci ilişkisini kötü etkileyebileceğini öne sürmüştür. Müftüoğlu’nun doğru eğitim politikası için üzerinde durduğu diğer bir nokta ise din dersleridir. Din derslerinin çocuğun kişiliğinin oluşmasında büyük etken olduğunu bunun içinde ilk ve orta öğretimdeki din derslerinin ders saatlerinin artırılarak bu derslerin ihtisas sahibi kişiler tarafından verilmesinin eğitim açısından önemine değinmiştir. Yazar, din derslerinin yanında Türkçe Derslerine de gereken önemin verilmesi gerektiğini öğrencilere ilkokuldan itibaren mükemmel bir Türkçe eğitimi verilmesinin eğitimde olmazsa olmaz unsurlar arasındadır. Yazar, şuursuz bir şekilde yabancı dil derslerine zaman ayırmaktansa Türkçe derslerinin artırılarak öğrencilerin Türkçelerinin mükemmelleştirmelerinin daha mantıklı olduğunu ileri sürmektedir. Müftüoğlu’nun dile bakışını incelediğimizde yabancı dil öğretimine karşı olduğunu görmekteyiz. Öğrencilerin her iki dili de yarım yamalak öğrenmesi yerine tek bir dilde uzmanlaşmalarının hem zaman hem de emek bakımından daha avantajlı olduğuna vurgu yapmaktadır. Ayrıca yabancı dil ile eğitim yapan okullarda yetişen öğrencilerin niteliksiz bir şekilde o okullardan mezun olduğunu onun için de Türkçe ile eğitim yapmanın eğitimde vazgeçilmez bir unsur olduğunu belirtmiştir. Müftüoğlu, makalesinde son olarak doğru eğitim politikası için oluşturulacak müfredat programlarının öğrencilerin seviyelerini esas alarak oluşturulması gerekliliği üzerinde durmuştur. Müftüoğlu’nun bu düşüncesi günümüzdeki birey esaslı öğretimle paralellik gösterdiğini söylemek mümkündür. Yazar makalede ülkede geçmişten devam eden eğitim politikalarını irdeleyerek doğru bir eğitim politikası için gereken şartları izah etmiştir.

Sonuç

Farklı zamanlarda yayınlanan eğitimle ilgili makaleleri incelediğimizde hepsinin birleştiği ortak noktaları görmek mümkündür. İncelediğimiz üç makalede de ortak olan görüşlerden ilki milli bir eğitim sisteminin oluşturulması düşüncesidir. Yazarlarımız, oluşturulacak eğitim sisteminin hedef ve karakter bakımından milli, metot ve içerik bakımından ise ilmi özellik taşıması gerektiği kanısındadır. Milli bir eğitim sistemine eriştiğimiz zaman eğitimde istediğimiz hedeflere ulaşmanın mümkün olabileceği belirtilmiştir. Nitekim eğitim sistemlerinin oluşturulması aşamasında

yabancı milletlerin eğitim sistemlerinin taklit edilmesini kati bir biçimde reddederek Türk'e göre eğitim sisteminden başka bir eğitim sistemini öngörmemektedirler. Hatta yabancı milletlerin eğitim sisteminden esinlenerek yapılacak bir eğitim sisteminin uygulanmasından ise eğitimde köke dönüşün daha iyi olacağını savunmaktadırlar. Diğer bir ortak düşünce ise esaslı bir eğitim için nitelikli öğretmen yetiştirmeye önem verilmesi konusudur. Üç yazarda nitelikli öğretmen eksikliği giderilmeden eğitimde ilerlemenin mümkün olmayacağı konusunda ortak düşünülmüştür. Nitelikli öğretmen sorunu çözülmeden eğitimde yapılacak diğer yeniliklerin etkisiz kalacağı ifade edilmiş kaliteli bir eğitim için devletin bu konuda gereken özen ve önemi göstermesi gerektiği vurgulanmıştır. Nitelikli öğretmen konusunun yanında öğretmene verilen değer ve yüklenen misyon üzerinde de durulmuştur. Bir ülkenin ana damarı eğitim olduğuna göre eğitimin en önemli unsuru olan öğretmenlere hak ettikleri değer ve konumun verilmesini, bu konuda devletin üzerine düşen görevi bir an önce yerine getirmesi gerektiği belirtilmiştir. Eğitimde Türk dilinin önemi üzerinde önemle durulmuş yetişecek her bireyin mükemmel bir Türkçeye sahip olmasının hayati öneme sahip olduğu vurgulanmıştır. Okul kitaplarındaki eğitim diline özen gösterilerek Türk diline uygun şekilde hazırlanması konusunda gerekli hassasiyetin gösterilmesi gerektiği ifade edilmiştir. Yabancı dil konusuna da değinen yazarlarımız bu konu ile ilgili olarak; Yabancı dilin hiçbir suretle Türk dilinin önüne geçmemesi gerektiğini ısrarla belirtilmiş yabancı dille eğitimi kati biçimde reddetmişlerdir. Nitekim değerlendirdiğimiz yazarlardan biri olan Müftüoğlu, yabancı dil eğitiminin gereksiz bir uğraş olduğunu belirterek yabancı dile ayrılan emek ve zamanın Türk dilinin öğrenilmesinde kullanılması gerektiğini ifade etmiştir. Diğer yazarlarımıza baktığımızda da yabancı dile bakış açılarının Müftüoğlu ile aynı doğrultuda olduğunu görmekteyiz. Eğitim sistemi oluşturulurken Türk dili eğitiminin yanında başta Tarih eğitimi olmak üzere Din eğitimine de büyük önem verilmesi gerektiği belirtilmiştir. Öğrencilere bu üç konuda sağlam eğitim verildiği takdirde yabancı ideolojilerin etkisinde kalması önlenerek yabancı hayranlığının önüne geçilebileceği ifade edilmiştir. Böylelikle bireyler aldığı eğitim sayesinde milli şuurlu ve milli gurur bilinciyle aşağılık duygusuna kapılmaları önlenecektir. Yazarlarımızın eğitim konusundaki diğer bir bakış açısı ise kökenimizden, eski geleneklerimizden tamamen vazgeçmenin doğru olmadığı konusudur. Eski eğitim sistemlerinin günümüzün şartlarına uyarlanarak kullanılmasının her bakımdan daha iyi olduğu üzerinde hemfikirdirler.

Makalemizde değerlendirdiğimiz yazarlardan biri olan Müftüoğlu, Cumhuriyet Döneminde yapılan eğitim reformlarından okuma yazma seferberliğinin yanlış bir eğitim politikası olduğunu belirtmiştir. Okuma yazma seferberliğinin yerine nitelikli kesimin eğitilmesinin daha mantıklı olduğunu ifade etmiştir. Değerlendirdiğimiz üç makalede de genel olarak yazarlarımızın geçmişte ve buldukları dönemlerde de devletin uyguladığı eğitim politikalarını tasvip etmediklerini söylemek mümkündür. Devletin eğitim politikaları konusunda yaptığı yanlışları ısrarla sürdürdüğü

düşüncesindedirler. Değişen hükümetlerin eğitim sistemi ile ilgili yaptıkları yeniliklerin yüzeysel olduğu vurgulanmış doğru eğitim politikası için eğitim de radikal yeniliklerin yapılması gerektiği belirtilmiştir.

Günümüz eğitim sistemine baktığımızda yakın zamanda uygulamaya geçirilen 4+4+4 eğitim sisteminin yazarlarımızın sözünü ettiği Türk'e göre eğitim sistemiyle uyuşmadığını söylemek mümkündür. Yabancı eğitim sistemleri incelenerek hazırlanan bu eğitim sistemi milli olma vasfından uzaktır. Yine değerlendirdiğimiz yazarların üzerinde hassasiyetle durduğu yabancı dil meselesinin günümüz eğitim sisteminde eğitimin vazgeçilmez bir ögesi durumuna geldiği görülmektedir. Üç yazarımızın da esaslı bir eğitim sistemi için vurguladığı öğretmene gereken değer ve özenin gösterilmemesi sorunu günümüzde canlılığını hala korumaktadır.

Eğitim sistemi ile ilgili geçmişte yaşanan sorunların günümüzde şekil değiştirerek devam ettiğini söylemek mümkündür. Değişen dünya ve ülke şartlarına göre şekil ve boyut değiştiren sorunlar gereken önlemler alınmadığı sürece devam edecektir. 1968-1990 yılları arasında eğitim ile ilgili makalelerini değerlendirdiğimiz yazarlarımızın üzerinde durduğu sorunların geçmişten süregeldiğini görmekteyiz. Bu sorunların günümüzde de devam etmesi eğitim sistemi ile ilgili sorunların bir kısır döngü içinde olduğunu söylemek mümkündür.

KAYNAKÇA

- ALOGAN, Bedrettin, "Eğitim Politikamız ve Dil Meselemiz", Türk Yurdu Dergisi yay. C.7, sayı:1-2, Ankara, 1968.
- MÜFTÜOĞLU, Ferruh, "Tarihi Perspektif İçerisinde Türkiye'nin Maarif Davası ve Üniversite Meselesi", Türk Yurdu yay. C.9, Sayı:13, Ankara, 1988.
- ÖZAY, Mevlüt, "Eğitimde Değiştiremediğimiz Kısır Anlayış" C.7, Sayı:4, Türk Yurdu yay. C.7, Sayı:4, Ankara, 1970.
- TOPÇU, Nurettin, "Türkiye'nin Maarif Davası" Milliyetçiler Derneği Neşriyatı, İstanbul 1960.
- TURHAN, Mümtaz, "Maarifimizin Ana Davaları ve Bazı Hal Çareleri" İstanbul, 1954.